

СХВАЛЕНО

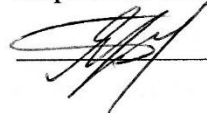
Протокол педагогічної ради

від 29 серпня 2019р.

№ 1

ЗАТВЕРДЖУЮ

Керівник ЗЗСО:

 Г.М.Ярошук

29 серпня 2019 р.

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА
комунальної установи опорного закладу освіти
«Смільчинський заклад загальної середньої освіти І-ІІІ
ступенів №1
Смільчинської селищної ради
Житомирської області»

2019 рік

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

1. Мета освітньої програми:

– реалізація предметного і надпредметного змісту навчання, що забезпечує розвиток здібностей дитини, становлення її як повноцінної, соціально активної, конкурентноздатної особистості, яка володіє ключовими компетентностями (вільне володіння державною мовою; здатність спілкуватися рідною та іноземними мовами; математична компетентність; компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій; інноваційність; екологічна компетентність; інформаційно-комунікаційна компетентність; навчання впродовж життя; громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, з усвідомленням рівних прав і можливостей; культурна компетентність; підприємливість та фінансова грамотність);

– забезпечення діяльній спрямованості навчання, яке передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практичну його спрямованість;

– реалізацію в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньо предметних зв'язків;

– наскрізних ліній, що є засобом інтеграції ключових і загально предметних компетентностей, окремих предметів та предметних циклів;

– зосередження педагогічного колективу на цілеспрямованості, системності і єдності діяльності в змісті освіти.

2. Нормативно-правове забезпечення:

Комунальна установа опорний заклад освіти «Смільчинський заклад загальної середньої освіти I-III ступенів №1 Смільчинської селищної ради Житомирської області» здійснює планування своєї діяльності на підставі законів України «Про освіту», «Про загальну середню освіту», «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення», власного Статуту, Державного стандарту початкової освіти, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від

21.02.2018 року №87, Державного стандарту початкової загальної освіти, затвердженого Постановою кабінету Міністрів України від 20 квітня 2011 р. № 462; Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти, затвердженого Постановою кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року №1392; Державного стандарту початкової загальної освіти для дітей з особливими освітніми потребами, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 21 серпня 2013 року №6.

– Типовою освітньою програмою закладів загальної середньої освіти I ступеня, затвердженою наказом Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 року № 407; (3-4-ті класи).

– Типовою освітньою програмою розроблена під керівництвом Шияна Р.Б. 1-2 клас, затвердженою наказом Міністерством освіти і науки України від 21.03.2018 року №268; (1-2 класи).

– Типовою освітньою програмою закладів загальної середньої освіти II ступеня, затвердженою наказом Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 року № 405; (5-9 класи).

– Типовою освітньою програмою закладів загальної середньої освіти III ступеня, затвердженою наказом Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 року № 408; (10-11 класи).

2. Термін реалізації: 2019-2020 роки

Структура 2019-2020 навчального року

I семестр – з 02 вересня по 27 грудня 2019 року

II семестр – з 20 січня по 29 травня 2020 року.

Канікули :

осінні – з 28 жовтня по 03 листопада 2019 року,

зимові – з 30 грудня по 19 січня 2020 року,

весняні – з 23 березня по 29 березня 2020 року.

3. Структура програми:

1 розділ– початкова освіта,

2 розділ – базова середня освіта,

3 розділ – профільна середня освіта.

В кожному з них визначено:

1. Особливості організації освітнього процесу (загальний обсяг навчального навантаження, орієнтовну тривалість і можливі взаємозв'язки окремих предметів, факультативів, курсів за вибором тощо, зокрема їх інтеграції, а також логічної послідовності їх вивчення).

2. Очікувані результати навчання учнів.

3. Рекомендовані форми організації освітнього процесу та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти.

4. Вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за цією Типовою освітньою програмою.

5. Напрямки реалізації.

Згідно з чинним законодавством організувати освітній процес відповідно до рівнів типових освітніх програм трьох ступенів навчання:

I ступінь – початкова освіта тривалістю чотири роки;

II ступінь – базова середня освіта тривалістю п'ять років;

III ступінь – профільна середня освіта тривалістю три роки.

1. При реалізації освітньої програми забезпечити:

– логічну послідовність вивчення предметів, що розкривається у відповідних навчальних програмах;

– рекомендовані форми організації освітнього процесу, основними формами якого є різні типи уроку: формування компетентностей; розвитку компетентностей; перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей; корекції основних компетентностей; комбінований урок. Також рекомендованими формами організації освітнього процесу є екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, конференції, форуми, спектаклі, брифінги, квести, інтерактивні уроки (уроки-«суди», урок-дискусійна група, уроки з навчанням одних учнів іншими),

- інтегровані уроки, проблемний урок, відео-уроки, прес-конференції, ділові ігри тощо;
- використання в освітньому процесі сучасних інноваційних технологій, систем (методик) навчання;
- науково-дослідницьку діяльність, участь у проектах;
- профільне спрямування навчання в старшій школі, що сформовано закладом освіти з урахуванням можливостей забезпечення якісної його реалізації;
- роботу з обдарованими дітьми;
- навчання дітей з особливими освітніми потребами.

2. Здійснити навчально-методичне забезпечення освітнього процесу, зокрема підручниками та навчальними посібниками, схваленими Міністерством освіти і науки України.

3. Спрямувати освітній процес на задоволення потреб учнів у виборі програм навчання.

4. Запровадити в освітній процес школи сучасні технології навчання, зокрема: проектні, інформаційно-комунікаційні, критичного мислення, інтерактивні технології, рейтингового оцінювання, окремі освітні тренди.

5. Враховуючи особливості організації освітнього процесу та індивідуальні освітні потреби учнів, особливості регіону, рівень навчально-методичного та кадрового забезпечення сформувати варіативну складову навчального плану, спрямувати її на підсилення предметів інваріантної складової. запровадження факультативів, курсів за вибором, що розширюють обрану закладом освіти спеціалізацію, розвивають індивідуальну орієнтованість особистості та формують її всебічний розвиток.

6. Реалізувати навчання за наскрізними лініями через: організацію розвивального освітнього середовища, роботу в проектах, позакласну навчальну роботу і роботу гуртків.

7. Забезпечити профільне навчання старшої школи за рахунок введення профільних предметів.

8. Врахувати вимоги до осіб, які можуть розпочинати здобуття початкової,

базової та профільної освіти.

9. Створити умови для навчання дітей з особливими освітніми потребами.

6. Контроль і корекція:

- виробити критерії оцінки реалізації освітньої програми.

7. Принципи реалізації освітньої програми:

- забезпечення якості освіти та якості освітньої діяльності;
- забезпечення рівного доступу до освіти без дискримінації за будь-якими ознаками, у тому числі за ознакою інвалідності;
- розвиток інклюзивного освітнього середовища;
- забезпечення універсального дизайну та розумного пристосування;
- науковий характер освіти;
- цілісність і наступність системи освіти;
- прозорість і публічність прийняття та виконання управлінських рішень;
- відповідальність і підзвітність органів управління освітою та закладів освіти, інших суб'єктів освітньої діяльності перед суспільством;
- інтеграція з ринком праці;
- нерозривний зв'язок із світовою та національною історією, культурою, національними традиціями;
- свобода у виборі видів, форм і темпу здобуття освіти, освітньої програми, закладу освіти, інших суб'єктів освітньої діяльності;
- гуманізм;
- демократизм;
- єдність навчання, виховання та розвитку;
- виховання патріотизму, поваги до культурних цінностей українського народу, його історико-культурного надбання і традицій;
- формування усвідомленої потреби в дотриманні Конституції та законів України, нетерпимості до їх порушення;
- формування поваги до прав і свобод людини, нетерпимості до приниження її честі та гідності, фізичного або психічного насильства, а також до дискримінації за будь-якими ознаками;

– формування громадянської культури та культури демократії;
формування культури здорового способу життя, екологічної культури і дбайливого ставлення до довкілля.

Якість роботи школи оцінюється рівнем сформованості ключових компетентностей учнів, діяльнісним підходом до проведення занять, результатами навчальної роботи.

Ключові компетентності

1. Спілкування державною (і рідною у разі відмінності) мовами. Це вміння усно і письмово висловлювати й тлумачити поняття, думки, почуття, факти та погляди (через слухання, говоріння, читання, письмо, застосування мультимедійних засобів). Здатність реагувати мовними засобами на повний спектр соціальних і культурних явищ – у навчанні, на роботі, вдома, у вільний час. Усвідомлення ролі ефективного спілкування.

2. Спілкування іноземними мовами. Уміння належно розуміти висловлене іноземною мовою, усно і письмово висловлювати і тлумачити поняття, думки, почуття, факти та погляди (через слухання, говоріння, читання і письмо) у широкому діапазоні соціальних і культурних контекстів. Уміння посередницької діяльності та міжкультурного спілкування.

3. Математична грамотність. Уміння застосовувати математичні (числові та геометричні) методи для вирішення прикладних завдань у різних сферах діяльності. Здатність до розуміння і використання простих математичних моделей. Уміння будувати такі моделі для вирішення проблем.

4. Компетентності в природничих науках і технологіях. Наукове розуміння природи і сучасних технологій, а також здатність застосовувати його в практичній діяльності. Уміння застосовувати науковий метод, спостерігати, аналізувати, формулювати гіпотези, збирати дані, проводити експерименти, аналізувати результати.

5. Інформаційно-цифрова компетентність передбачає впевнене, а водночас критичне застосування інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) для створення, пошуку, обробки, обміну інформацією на роботі, в публічному просторі

та приватному спілкуванні. Інформаційна й медіа-грамотність, основи програмування, алгоритмічне мислення, роботи з базами даних, навички безпеки в Інтернеті та кібербезпеці. Розуміння етики роботи з інформацією (авторське право, інтелектуальна власність тощо).

6. Уміння навчатися впродовж життя. Здатність до пошуку та засвоєння нових знань, набуття нових вмінь і навичок, організації навчального процесу (власного і колективного), зокрема через ефективне керування ресурсами та інформаційними потоками, вміння визначати навчальні цілі та способи їх досягнення, вибудовувати свою навчальну траєкторію, оцінювати власні результати навчання, навчатися впродовж життя.

7. Соціальні і громадянські компетентності. Усі форми поведінки, які потрібні для ефективної та конструктивної участі у громадському житті, на роботі. Уміння працювати з іншими на результат, попереджати і розв'язувати конфлікти, досягати компромісів.

8. Підприємливість. Уміння генерувати нові ідеї й ініціативи та втілювати їх у життя з метою підвищення як власного соціального статусу та добробуту, так і розвитку суспільства і держави. Здатність до підприємницького ризику.

9. Загальнокультурна грамотність. Здатність розуміти твори мистецтва, формувати власні мистецькі смаки, самостійно виражати ідеї, досвід та почуття за допомогою мистецтва. Ця компетентність передбачає глибоке розуміння власної національної ідентичності як підґрунтя відкритого ставлення та поваги до розмаїття культурного вираження інших.

10. Екологічна грамотність і здорове життя. Уміння розумно та раціонально користуватися природними ресурсами в рамках сталого розвитку, усвідомлення ролі навколишнього середовища для життя і здоров'я людини, здатність і бажання дотримуватися здорового способу життя.

Педагогічному колективу школи слід приділити значну увагу організації навчання через наскрізні лінії, які є засобом інтеграції ключових і загально предметних компетентностей, окремих предметів та предметних циклів, а також соціально значимими надпредметними темами, які допомагають формуванню в учнів уявлень про суспільство в цілому, розвивають здатність застосовувати отримані знання у різних ситуаціях.

Наскрізнi лiнii

Наскрізнi лiнii є засобом iнтеграцii ключових i загальнопредметних компетентностей, навчальних предметiв та предметних циклiв; вони враховуватимуться при формуваннi шкiльного середовища.

Наскрізнi лiнii є соцiально значимими надпредметними темами, якi допомагають формуванню в учнiв уявлень про суспiльство в цiлому, розвивають здатнiсть застосовувати отриманi знання у рiзних ситуацiях.

Мета наскрізних лiнii – «сфокусувати» увагу й зусилля вчителiв-предметникiв, класних керiвникiв, зрештою, усього педагогiчного колективу на досягненнi життєво важливої для учня й суспiльства мети, увиразнити ключовi компетентностi.

1. Для наскрізнi лiнii «Екологiчна безпека та сталий розвиток» – це формуваннi в учнiв соцiальної активностi, відповідальностi й екологiчної свiдомостi, у результатi яких вони дбайливо й відповідально ставитимуться до довкiлля, усвiдомлюючи важливiсть сталого розвитку для збереження довкiлля й розвитку суспiльства.

2. Метою вивченнi наскрізнi лiнii «Громадянська відповідальнiсть» є формуваннi відповідального члена громади й суспiльства, який розумiє принципи й механiзми його функцiонуваннi, а також важливiсть нацiональної iнiцiативи. Ця наскрізна лiнii освоюється через колективну дiяльнiсть – дослiдницькi роботи, роботи в групi, проекти тощо, яка розвиває в учнiв готовнiсть до спiвпрацi, толерантнiсть щодо рiзноманiтних способiв дiяльностi i думок.

3. Завданнiям наскрізнi лiнii «Здоров'я i безпека» є становленнi учня як емоцiйно стiйкого члена суспiльства, здатного вести здоровий спiсiб життiя i формувати навколо себе безпечне життєве середовище.

4. Вивченнi наскрізнi лiнii «Пiдприємливiсть i фiнансова грамотнiсть» забезпечить краще розумiння молодим поколiнням українцiв практичних аспектiв фiнансових питань (здiйсненнi заощаджень, iнвестуваннi, запозиченнi, страхуваннi, кредитуваннi тощо); сприятиме розвитковi лiдерських iнiцiатив, здатностi успiшно дiяти в технологiчному швидкозмiнному середовищi.

Початкова школа

1. Особливості організації освітнього процесу

Навчальні плани школи I ступеня складені :

А) 1-2 класи за Типовою освітньою програмою для закладів загальної середньої освіти, розробленою під керівництвом Р.Б.Шияна – Нова українська школа, затвердженою Колегією Міністерства освіти і науки України 22.02.2018, за п'ятиденним робочим тижнем.

Навчальний план для 1-2 класів подано в додатку №1.

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 1 класу НУШ (1 цикл) визначено 805 годин/навчальний рік.

Вивчення в 1 класі:

- українська мова – 5 годин;
- українська мова в інтегрованому курсі – 2 години,
- іноземна мова – 2 години
- математика – 3 години;
- математика в інтегрованому курсі – 1 година.

Інтегрований курс «Я досліджую світ» – 4 години.

Галузь «Мистецтво» вивчається як окремі предмети «Образотворче мистецтво» - 1 година та «Музичне мистецтво» - 1 година.

За рахунок годин варіативної частини навчального плану передбачено проведення індивідуальних консультацій та групових занять - 1 година.

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 2 класу НУШ (1 цикл) визначено 875 годин/навчальний рік.

Вивчення в 2 класі:

- українська мова – 5 годин;
- українська мова в інтегрованому курсі – 2 години,
- іноземна мова – 3 години,
- математика – 3 години;
- математика в інтегрованому курсі – 1 година.

Інтегрований курс «Я досліджую світ» – 5 години.

Галузь «Мистецтво» вивчається як окремі предмети «Образотворче мистецтво» - 1 година та «Музичне мистецтво» - 1 година.

За рахунок годин варіативної частини навчального плану передбачено проведення індивідуальних консультацій та групових занять - 1 година.

Б) 3-4 класи за таблицею №1 Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти I ступеня, затвердженими наказом Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 № 407, за п'ятиденним робочим тижнем.

Навчальний план для 3-4 класів подано в додатку №2.

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 3-4-х класів становить 1820 годин/навчальний рік: для 3-х класів – 910 годин/навчальний рік, для 4-х класів – 910 годин/навчальний рік.

За рахунок годин варіативної частини навчального плану:

- підсилено вивчення предметів інваріантної частини навчального плану:
- «Математика» - 3,4 класи по 1 годині;
- «Українська мова» - 3,4 класи по 1 годині;

Відповідно до чинних нормативів (наказ Міністерства освіти і науки України від 20.02.2002 р. № 128, зареєстрований в Міністерстві юстиції України від 06.03.2002 за № 229/6517) здійснюється поділ класів на групи при вивченні іноземної та української мови (1Б, 2Б, 3А класи), інформатики (3 – 4 класи).

Години, передбачені для фізичної культури, не враховуються під час визначення гранично допустимого навчального навантаження учнів.

Відповідно до Загальних положень типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти I ступеня, затверджених наказом МОНУ від 20.04.2018р. №407, освітню програму укладено за такими освітніми галузями: мови і літератури (мовний і літературний компоненти), математика, природознавство, суспільствознавство, мистецтво, технології, здоров'я і фізична культура. До предметів, які вивчаються в початковій школі закладу відносяться: українська мова, іноземна мова, математика, природознавство, я у світі, рисунок, живопис, ліплення, образотворче мистецтво, музичне мистецтво, трудове навчання, інформатика, основи здоров'я, фізична культура.

Зміст предметів, які вивчаються в початковій школі, закладений в переліку навчальних програм для учнів закладів загальної середньої освіти I ступеня (затверджених наказом МОН від 29.05.2015 № 584).

Логічна послідовність вивчення предметів розкривається у відповідних навчальних програмах.

Відповідно до чинного законодавства при визначенні гранично допустимого навантаження учнів ураховані санітарно-гігієнічні норми та нормативна тривалість уроків у 2-4 класах – 40 хвилин, у 1 класах – 35 хвилин.

2. Очікувані результати навчання та компетентностей учнів

Освітня програма спрямована на реалізацію мети та завдань освітньої галузі, визначених у Державному стандарті початкової загальної освіти, що забезпечує формування у молодших школярів ключових компетентностей, які позначаються через вміння вчитися, здатність логічно міркувати, вміння критично мислити, готовність розв'язувати проблеми із застосуванням досвіду практичної діяльності для вирішення повсякденних задач, вміння працювати в команді тощо. Крім того, навчання в 1-4 класах сприятиме виробленню в учнів передумов самостійного пошуку й аналізу інформації, фінансової грамотності та підприємницьких навичок.

Такі ключові компетентності, як вміння вчитися, ініціативність і підприємливість, екологічна грамотність і здоровий спосіб життя, соціальна та громадянська компетентності можуть формуватися відразу засобами усіх предметів. Виокремлення в навчальних програмах таких наскрізних ліній ключових компетентностей як «Екологічна безпека й сталий розвиток», «Громадянська відповідальність», «Здоров'я і безпека», «Підприємливість і фінансова грамотність» спрямоване на формування в учнів здатності застосовувати знання й вміння у реальних життєвих ситуаціях.

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість. Тому доцільно, де це можливо, не лише показувати виникнення факту із практичної ситуації, а й по можливості перевіряти його на

практиці й встановлювати причинно-наслідкові зв'язки. Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньопредметних зв'язків, а саме: змістово-інформаційних, операційно-діяльнісних і організаційно-методичних. Їх використання посилює пізнавальний інтерес учнів до навчання і підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови для систематизації навчального матеріалу і формування наукового світогляду. Учні набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в нові ситуації.

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які має реалізувати вчитель у рамках кожної освітньої галузі. Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей учнів. Вони подані в рамках навчальних програм для учнів закладів загальної середньої освіти I ступеня (затверджені наказами МОН від 05.08.2016 № 948).

3. Форми організації освітнього процесу

Відповідно до Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти I ступеня педагогічний колектив запроваджує такі форми організації освітнього процесу: різні типи уроків (формування компетентностей; розвитку компетентностей; перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей; корекції основних компетентностей; комбінований урок); екскурсії, віртуальні подорожі, квести, які вчитель організує у межах уроку або в позаурочний час.

4. Вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за освітньою програмою

У відповідності до Закону України «Про освіту» початкова освіта здобувається, як правило, з шести років.

Діти, яким на 1 вересня поточного навчального року виповнилося сім років, повинні розпочинати здобуття початкової освіти цього ж навчального року. Діти, яким на 1 вересня поточного навчального року не виповнилося шести років, можуть розпочинати здобуття початкової освіти цього ж навчального року за бажанням батьків або осіб, які їх замінюють, якщо їм виповниться шість років до 1 грудня поточного року. Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття початкової освіти з іншого віку.

Основна школа

1. Особливості організації освітнього процесу

Освітня програма школи для II ступеня (базова середня освіта) розроблена згідно Закону України «Про освіту» від 05.09.2017 № 2145-VIII, Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року № 1392 та наказу МОН України від 20.04.2018 № 405 «Про затвердження типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня».

Освітня програма базової середньої освіти окреслює рекомендовані підходи до планування й організації закладом освіти єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом базової та повної загальної середньої освіти.

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 5-9-х класів закладу складає 5845 годин/навчальний рік: для 5-х класів – 1050 годин/навчальний рік, для 6-х класів – 1155 годин/навчальний рік, для 7-х класів – 1172,5 годин/навчальний рік, для 8-х класів – 1207,5 годин/навчальний рік, для 9-х класів – 1260 годин/навчальний рік. Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у навчальному плані (додатки №3, №4).

Навчальний план дає цілісне уявлення про зміст і структуру другого рівня освіти, встановлює погодинне співвідношення між окремими предметами за роками навчання, визначає гранично допустиме тижневе навантаження учнів. Навчальні плани основної школи передбачають реалізацію освітніх галузей Базового навчального плану Державного стандарту через окремі предмети. Вони охоплюють інваріантну складову (передбачені обраним варіантом навчального плану Типової освітньої програми), сформовану на державному рівні та варіативну складову.

Навчальні плани школи II ступеня складені на основі Типових освітніх програм закладів загальної середньої освіти II ступеня, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 № 405 за таблицею 1 для 5А,5Б, за таблицею 12 для 6А,6Б,7А,7Б,8А,8Б,9Б класів та за таблицею 8 для 9А

класів (поглиблене вивчення української мови) за п'ятиденним робочим тижнем.

Варіативна складова навчального плану у школі II ступеня використана на:

- підсилення вивчення предметів інваріантної частини навчальних планів:

«Українська мова» 5А,5Б,6А,6Б,7А,7Б по 0,5 годин, 8А,8Б – 1 година;

- вивчення курсів, факультативів:

«Рідний край» - 5 класи по 1 годині, «Міфи народів світу» - 5А клас 1 година, «Основи виразного читання» - 5Б клас 1 година, «Історія рідного краю» 7- 8 класи і 9Б клас по 0,5 години, «Креслення» - 8-9 класи по 1 годині, «Життя рослин» - 6Б клас 1 година, «Християнська етика» - 6А клас 1 година, «Основи практичної журналістики» - 6Б клас – 1 година, «Аптека рослин» - 7А клас 1 година, «Основи кліматології та метеорології» - 7Б клас – 1 година, «Видатні постаті України» - 7Б клас 1 година, «Розв'язування географічних задач» - 8Б клас 1 година, «Основи екологічних знань» -8А клас 1 година, «Прекрасне навколо нас» - 9Б клас 0,5 години;

- індивідуальні заняття і консультації з української мови, англійської мови, математики.

Години варіативної складової повністю використано в школі II ступеня.

Збереження здоров'я дітей належить до головних завдань школи. Тому формування навичок здорового способу життя та безпечної поведінки здійснюється не лише в рамках предметів "Фізична культура" та "Основи здоров'я", а інтегрується у змісті всіх предметів інваріантної та варіативної складових навчальних планів.

Змістове наповнення предмета «Фізична культура» заклад освіти формує самостійно з варіативних модулів відповідно до статево-вікових особливостей учнів, їх інтересів, матеріально-технічної бази навчального закладу, кадрового забезпечення, регіональних та народних традицій.

Гранична наповнюваність класів та тривалість уроків встановлюються відповідно до Закону України "Про загальну середню освіту".

Поділ класів на групи при вивченні окремих предметів здійснюється відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 20.02.2002 № 128

(зі змінами). Навчальні плани зорієнтовані на роботу основної школи за 5-денним навчальним тижнем.

2. Очікувані результати навчання здобувачів освіти

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які має реалізувати вчитель у рамках кожної освітньої галузі. Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей учнів. Такі ключові компетентності, як уміння вчитися, ініціативність і підприємливість, екологічна грамотність і здоровий спосіб життя, соціальна та громадянська компетентності можуть формуватися відразу засобами усіх предметів. Виокремлення в навчальних програмах таких наскрізних ліній ключових компетентностей як «Екологічна безпека й сталий розвиток», «Громадянська відповідальність», «Здоров'я і безпека», «Підприємливість і фінансова грамотність» спрямоване на формування в учнів здатності застосовувати знання й уміння у реальних життєвих ситуаціях. Наскрізні лінії є засобом інтеграції ключових і загальнопредметних компетентностей, окремих предметів та предметних циклів; їх необхідно враховувати при формуванні шкільного середовища. Наскрізні лінії є соціально значимими надпредметними темами, які допомагають формуванню в учнів уявлень про суспільство в цілому, розвивають здатність застосовувати отримані знання у різних ситуаціях.

Навчання за наскрізними лініями реалізується насамперед через:

-організацію навчального середовища — зміст та цілі наскрізних тем враховуються при формуванні духовного, соціального і фізичного середовища навчання;

-окремі предмети — виходячи із наскрізних тем при вивченні предмета проводяться відповідні трактовки, приклади і методи навчання, реалізуються надпредметні, міжкласові та загальношкільні проекти. Роль окремих предметів при навчанні за наскрізними темами різна і залежить від цілей і змісту окремого предмета та від того, наскільки тісно той чи інший предметний цикл пов'язаний із конкретною наскрізною темою; предмети за вибором; роботу в проектах; позакласну навчальну роботу і роботу гуртка.

Очікувані результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей учнів. Вони подані в рамках навчальних програм для учнів закладів загальної середньої освіти II ступеня (затверджені наказами МОН від 07.06.2017 № 804)

3. Форми організації освітнього процесу

Відповідно до Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня педагогічний колектив запроваджує такі форми організації освітнього процесу: різні типи уроків (формування компетентностей; розвитку компетентностей; перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей; корекції основних компетентностей; комбінований урок); екскурсії, віртуальні подорожі, квести, написання та захист проєктів, які вчитель організує у межах уроку або в позаурочний час. Форми організації освітнього процесу уточнюються та розширюються у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

З метою засвоєння нового матеріалу та розвитку компетентностей створити умови для проведення навчально-практичних занять з різних предметів як функції перевірки та оцінювання досягнення компетентностей учнів. Спрямувати роботу вчителів на проведення занять в малих групах, бригадах (у тому числі роботу учнів у парах змінного складу) за умови, що окремі учні виконують роботу спікерів, консультантів, тобто тих, хто навчає малу групу.

4. Вимоги до осіб, які можуть розпочинати здобуття базової середньої освіт

Базова середня освіта здобувається, як правило, після здобуття початкової освіти. Діти, які здобули початкову освіту на 1 вересня поточного навчального року повинні розпочинати здобуття базової середньої освіти цього ж навчального року. Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття базової середньої освіти за інших умов.

Старша школа

1. Особливості організації освітнього процесу

Освітня програма школи III ступеня (профільна середня освіта) розроблена на виконання Закону України «Про освіту» та постанови Кабінету Міністрів України від 14 січня 2004 року № 24 «Про затвердження Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти» та наказу МОН України від 20.04.2018 № 408 «Про затвердження типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня».

Освітня програма профільної середньої освіти окреслює рекомендовані підходи до планування й організації закладом освіти єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом базової та повної загальної середньої освіти. Загальний обсяг навчального навантаження учнів в 10-11-х класах складає – 2660 годин/навчальний рік: для 10-х класів – 1330 годин/навчальний рік, для 11-х класів – 1330 годин/навчальний рік. Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у навчальному плані (додатки № 5,6).

Навчальний план дає цілісне уявлення про зміст і структуру третього рівня освіти, встановлює погодинне співвідношення між окремими предметами за роками навчання, визначає гранично допустиме тижневе навантаження учнів. Навчальні плани профільної школи передбачають реалізацію освітніх галузей Базового навчального плану Державного стандарту через окремі предмети. Вони охоплюють інваріантну складову (передбачені обраним варіантом навчального плану Типової освітньої програми), сформовану на державному рівні та варіативну складову.

Навчальні плани школи III ступеня складені на основі Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 № 408 для 10-11 класів. Навчальні плани зорієнтовані на роботу за п'ятиденним навчальним тижнем.

Вони охоплюють інваріантну частину, сформовану на державному рівні та варіативну частину.

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 14 січня 2004 року № 24 "Про затвердження Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти" години фізичної культури не враховуються при визначенні гранично допустимого навантаження учнів.

Профільність є ефективним засобом диференціації навчання у старшій школі, вона має на меті забезпечити більш глибоку підготовку старшокласників у тій галузі знань і діяльності, до яких у них сформувались стійкі інтереси і здібності. Навчальний плани старшої школи реалізує зміст освіти залежно від обраного профілю навчання.

У 10А класі профільними предметами обрано українську мову та географію, збільшено години на вивчення зарубіжної літератури як базового предмета.

У 10Б класі профільними предметами є українська мова та історія України, збільшено години на вивчення математики як базового предмета.

Вибірково-обов'язковими предметами у 10А та 10Б класах є інформатика та технології.

У 11А класі профільними предметами обрано українську та англійську мови, збільшено години на вивчення математики та історії України як базових предметів.

У 11Б класі профільними предметами є українська мова та історія України, збільшено години на вивчення математики як базового предмета.

Варіативна складова навчального плану у школі III ступеня використана на:

- підсилення вивчення предметів інваріантної частини навчальних планів:

«Математика» - 11А, 11Б класи – по 1 годині, «Історія України» - 11А година;

- вивчення курсів, факультативів:

«Історія рідного краю» 10Б, 11 класи по 0,5 години, «Хімія» - 10А, 10Б – по 0,5 години, «Географія» - 10Б 0,5 години, «Економіка» - 11А, 11Б по 1 годині, «Визначні історичні постаті» - 10А – 1 година, «Розв'язування задач з генетики» - 11Б - 1 година; «Групові заняття створення друкованих видань та їх дизайн» - 11Б - 1 година;

- індивідуальні заняття і консультації з української мови, математики, основ журналістики.

Години варіативної складової повністю використано в школі III ступеня.

Гранично допустиме навчальне навантаження учнів встановлюється відповідно до вимог чинних нормативних документів, що визначають санітарно-епідеміологічні вимоги до освітнього процесу та закладів освіти усіх форм власності.

Змістове наповнення предмета «Фізична культура» заклад освіти формує самостійно з варіативних модулів відповідно до статево-вікових особливостей учнів, їх інтересів, матеріально-технічної бази навчального закладу, кадрового забезпечення, регіональних та народних традицій.

Заняття з курсу "Захист Вітчизни" можуть проводитись наприкінці навчального року. Гранична наповнюваність класів та тривалість уроків встановлюються відповідно до Закону України "Про загальну середню освіту". Поділ класів на групи при вивченні окремих предметів здійснюється відповідно до нормативів, затверджених наказом Міністерства освіти і науки від 20.02.2002 № 128, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України від 6 березня 2002 року за № 229/6517 (зі змінами). Згідно з рішеннями місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування класи можуть ділитися на групи і при наповнюваності, меншій від нормативної, а також при вивченні інших предметів за рахунок зекономлених бюджетних асигнувань та залучення додаткових коштів.

2. Очікувані результати навчання учнів

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які має реалізувати вчитель у рамках кожної освітньої галузі. Очікувані результати навчання повинні робити внесок у формування ключови компетентностей учнів. Вони подані в рамках навчальних програм для учнів закладів загальної середньої освіти III ступеня (затверджені наказами МОН від 23.10.2017 № 1407)

3. Форми організації освітнього процесу

Відповідно до Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня педагогічний колектив запроваджує такі форми організації освітнього процесу: різні типи уроків (формування компетентностей; розвитку компетентностей; перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей; корекції основних компетентностей; комбінований урок).

Також формами організації освітнього процесу вважати екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, конференції, форуми, брифінги, квести, інтерактивні уроки (урок-дискусійна група, уроки з навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки, проблемний урок, відео-уроки, прес-конференції, ділові ігри тощо.

Форми організації освітнього процесу уточнюються та розширюються у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

4. Вимоги до осіб, які можуть розпочинати здобуття профільної середньої освіти

Профільна середня освіта здобувається, як правило, після здобуття базової середньої освіти. Діти, які здобули базову середню освіту та успішно склали державну підсумкову атестацію на 1 вересня поточного навчального року повинні розпочинати здобуття профільної середньої освіти цього ж навчального року.

Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття профільної середньої освіти за інших умов.

Навчальний план на 2019-2020 н.р.

(Типова освітня програма для закладів загальної середньої освіти,
розроблена під керівництвом Р.Б. Шияна затверджена Колегією
Міністерства освіти і науки 22.02. 2018 року.)   Наказ МОН № 268 від
21.03.2018р.

Назва освітньої галузі (предмета) клас	Кількість годин на тиждень					
	1А	1Б	2А	2Б	2В	Разом
<i>Інваріантний складник</i>						
Мовно-літературна (навчання грамоти, українська мова і літературне читання)	5	5	5	5	5	25
Українська мова в інтегрованому курсі	2	2	2	2	2	10
Іншомовна іноземна мова (англійська мова)	2	2	3	3	3	13
Математична (математика)	3	3	3	3	3	15
Математика в інтегрованому курсі	1	1	1	1	1	5
Я досліджую світ <i>Освітні галузі:</i>	4	4	5	5	5	23
Природнича	2	2	2	2	2	10
громадянська й історична,	1	1	2	2	2	8
соціальна і здоров'язбережна	1	1	1	1	1	5
Технологічна , інформатична						
Мистецька <i>Освітні галузі:</i>	2	2	2	2	2	10
Образотворче мистецтво	1	1	1	1	1	5
Музичне мистецтво	1	1	1	1	1	5
Фізична культурна (фізкультура)	3	3	3	3	3	15
<i>Варіативний складник</i>						
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, проведення індивідуальних консультацій та групових занять:	1	1	1	1	1	5
Загальна кількість навчальних годин	23	23	25	25	25	121
Гранично допустиме тижневе навантаження	20	20	22	22	22	106
Сумарна кількість навчальних годин, що фінансується	23	23	25	25	25	121

Таблиця 1 до Типової освітньої програми. Наказ МОН №407 від 20.04.2018 р.2019-2020

н.р.

Освітні галузі	Навчальні предмети	3-А	3-Б	4А	4-Б	3-4
Мови і літератури	Українська мова	7+1	7+1	7+1	7+1	28+4
(мовний і літературний компоненти)	Іноземна мова (англійська мова)	2	2	2	2	8
Математика	Математика	4+1	4+1	4+1	4+1	16+4
Природознавство	Природознавство	2	2	2	2	8
Суспільствознавство	Я у світі	1	1	1	1	4
Мистецтво	Музичне мистецтво	1	1	1	1	4
	Образотворче мистецтво	1	1	1	1	4
Технології	Трудове навчання	1	1	1	1	4
	Інформатика	1	1	1	1	4
Здоров'я і фізична культура	Фізична культура	3	3	3	3	12
	Основи здоров'я	1	1	1	1	4
	Усього	24+2	24+2	24+2	24+2	96+8
	Гранично допустиме	23	23	23	23	
Додаткові години на предмети інваріантної частини, курси, індивідуальні консультації та групові заняття		2	2	2	2	8
Сумарна кількість навчальних годин, що фінансуються	Разом	26	26	26	26	104

Інваріантна частина плану 2019-2020 н.р.

Таблиця №12 до Типової освітньої програми (з укр. мовою н-ння і вивч. мови корінного народу, нац. меншини 6-8 кл, 9Б).

Таблиця №1 до Типової освітньої програми (з навчанням українською мовою 5А, 5Б кл).

Таблиця №8 до Типової освітньої програми (з поглибленим вивченням окремих предметів 9А). Наказ МОН №405 від 20.04.2018

Предмети	5-А	5-Б	6-А	6-Б	7-А	7-Б	8-А	8-Б	9-А	9-Б
Українська мова	3,5+0,5	3,5+0,5	3,5+0,5	3,5+0,5	2,5+0,5	2,5+0,5	2+1	2+1	2+2	2
Українська література	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Англійська мова	3	3	2+1	2+1	2	2	2	2	2	2
Мова нац.менш.(рос.мова)	-	-	2	2	2	2	2	2	1	2
Зарубіжна література	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Історія України	1	1	1	1	1	1	1,5	1,5	1,5	1,5
Всесвітня історія	-	-	1	1	1	1	1	1	1	1
Основи правознавства	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1
Мистецтво	-	-	-	-	-	-	1	1	1	1
Музичне мистецтво	1	1	1	1	1	1	-	-	-	-
Образотворче мистецтво	1	1	1	1	1	1	-	-	-	-
Художня культура	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Математика	4	4	4	4	-	-	-	-	-	-
Алгебра	-	-	-	-	2	2	2	2	2	2
Геометрія	-	-	-	-	2	2	2	2	2	2
Природознавство	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Біологія	-	-	2	2	2	2	2	2	2	2
Історія рідного краю					+0,5	+0,5	+0,5	+0,5		+0,5
Географія	-	-	2	2	2	2	2	2	1,5	1,5
Фізика	-	-	-	-	2	2	2	2	3	3
Хімія	-	-	-	-	1,5	1,5	2	2	2	2
Трудове навчання	2	2	2	2	1	1	1	1	1	1
Інформатика	1	1	1	1	1	1	2	2	2	2
Основи здоров'я	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Фізична культура	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
Разом	26,5+0,5	26,5+0,5	30,5+1,5	30,5+1,5	32+1	32+1	32,5+1,5	32,5+1,5	35	34+0,5
Додатковий час	3,5	3,5	3,5	3,5	3	3	3,5	3,5	1	2
Гранично допуст. навч. навантаження	28	28	31	31	32	32	33	33	33	33
Всього(без урахування поділу)	27+3	27+3	31+3	31+3	32+3	32+3	33+3	33+3	33+3	33+3

Варіативна частина плану 2019-2020 н.р.

	5-а	5-б	6-а	6-б	7-а	7-б	8-а	8-б	9-а	9-б
Варіативна складова	3	3	2	2	2	2	2	2	1	1,5
Курси:	1	1	-	1	-	-	1	1		1
Рідний край	1	1								
Історія рідного краю										
Креслення							1	1	1	1
Життя рослин				1						
Факультативи, індивідуальні, групові заняття та консультації:	2	2	2	1	2	2	1	1		0,5
Основи практич.журналістики (інд. заняття)				1						
Основи екологічних знань							1			
Основи виразного читання		1								
Розв'язування задач з матем(інд.заняття)					1					
Міфи народів світу	1									
Географія (Основи кліматології та метеорології)						1				
Розв'язування географічних задач								1		
Видатні постаті України						1				
Англійська мова(індивідуальні зан. та консул.)										
Аптека рослин					1					
Українська мова(індивідуальні зан. та консул.)	1	1	1							
Християнська етика			1							
Прекрасне навколо нас										0,5
Гранично допустиме навчальне навантаження на одного учня	28	28	31	31	32	32	33	33	33	33
Всього (без урахування поділу класів на групи):	30	30	34	34	35	35	36	36	36	36

Інваріантна складова навчального плану 2019 – 2020 н.р.

Наказ МОН № 408 від 20.04.2018р. (10А, 10Б, 11А, 11Б)

	10-А	10-Б	11-А	11-Б
	Профіль(географія, укр.мова) Базові (зарубіжна)	Профіль (іст. України,укр.м.) Базові(математ)	Профіль(анг.м, укр.мова) Базові(математ, іст. України)	Профіль (іст. України,укр.м.) Базові(математ)
Укр. мова	2+2	2+2	2+2	2+2
Укр. літ.	2	2	2	2
Іноземна мова	2	2	2+3	2
Зарубіжна літ.	1+1	1	1	1
Історія України	1,5	1,5+1,5	1,5	1,5+1,5
Всесвітня історія	1	1	1	1
Громад.освіта	2	2	-	-
Математика	3	3+2	3+1	3+1
Алгебра	-	-		
Геометрія	-	-		
Біологія і екологія	2	2	2	2
Географія	1,5+3,5	1,5+0,5	1	1
Фізика і астрон	3	3	4	4
Хімія	1,5	1,5	2	2
Технології	2	2	1	1
Інформатика	1	1	2	2
Фізична культура	3	3	3	3
Захист Вітчизни	1,5	1,5	1,5	1,5
Разом	30+6,5	30+6	29+6	29+4,5
Гранично допустиме	33	33	33	33
Всього фінансується(без поділу)	38	38	38	38

Варіативна частина навчального плану на 2019-2020 н.р.

	10-А	10-Б	11-А	11-Б
Варіативна складова:	1,5	2	3	4,5
Курси :	-	0,5	0,5	0,5
Історія рідного краю	-	0,5	0,5	0,5
Факультативи, індивідуальні та групові заняття:	1,5	1,5	2,5	4
Групові заняття створення друкованих видань та їх дизайн				1
Основи журналістики (індивід. заняття та консультації)				1
Історія України			1	
Визначні історичні постаті	1			
Основи економіки			1	1
Фізика (індивідуальні заняття та консультації)				
Хімія	0,5	0,5		
Математика (індивід. заняття та консультації)		1		
Інформатика (індивід. заняття та консультації)				
Українська мова (індивід. заняття та консультації)			0,5	
Розв'язування задач з генетики				1
Гранично допустиме навчальне навантаження на одного учня	33	33	33	33
Всього (без урахування поділу класів на групи)	38	38	38	38